

ЭНСИЭЛИ

Нам улуунун хаһыата — 1935 сыл алтынны 5 күнүгөр төрүттэммитэ

Тыл — омур баар-суох сыаннаһа уонна быстыспат бэлиэтэ. Хас биридди норуот бэйэтин ураты майгынаах культуратын, үгэстэрин, тылын харыстыыр сувереннай бырааптаах.

Саха Республикатын Тыл туһунан Сокуонуттан

УЛУУС ДЬАҤАЛТАТЫН ОТЧУОТА Отчуоттан сиэттэрбит санааларым...

Ахсынны 2 күнэ. 1 Хо-мустаах нэһилиэгэр кинэ 7 чаастан улуус баһылыгын сыллаабы отчуота буолла. Баһылык уонна отделлар начальниктара, улуус кылаабынай враһа, милиция отделын начальнига кэлбиттэр. Муньааха дьон кэлинтэ кыаллыбата, муньан-тараан 50-ча киһи баар. Отчуот истилиннэ, ыйыты-этин да баар курдук. Ханьык да боп-пуруос сытытык турбата. Сүрүннэн коммунальнай өнөлөрү, араас пособиелары, көмөлөрү ситэ ылбатахтарын туһунан. Нэһилиэк олохтоохторуттан улуус салалтатыгар сыаллаах-соруктаах ирдэбил, модьуйуу, итэҕэстэри чопчу ыйыы оҕоһуллубата. Боччумнаах туруорсуу суоһуттан, «эһиги этинлэр-

гитин үөрэтэн көрүөхпүт» диэтилер. Муньааха эдэр, эрчимнээх, билгитин күөгэйэр күн-нэригэр сылдьар дьон кэл-бэттэрэ хомолтолоох. Тоҕо? Кыайар-хотор эдэр дьон бил-лингги олобу көрүүлэрэ, өй-дөрө-санаалара эрчимнээх, бу олобу олох атын харак-тарынан көрөллөр. Бу эдэр дьон улуус баһылыгын от-чуотун истэллэрэ буоллар, хайаан да наадалаах, кэс-киллээх этини оҕоруох эти-лэр. Улуус, нэһилиэк хайдах сайдан, үлэлээн-хамнаан, эбэтэр эстэн-быстан дыада-йан иһэрин билэр-көрөр, кыт-тыһар, бэйгэ санаабын бил-лэрэр сиргинэн муньаах бу-лар. Демократия биер төрү-тэ — муньаах. Салалта олох үлэлээбэт, эстэн-быстан эрэ-

бит дьон мунуукка-ханьык-ка айдаарбакка, муньааха кэлэн, илэ бэйэлэрин көрө-истэр, кэпсэтэр ордук буо-лаарай? Отчуоттан иһиттэххэ, ик-ки отдел начальниктара үү-нэи-сайдан, үрдээн респу-блика таһымыгар тийбиттэр, икки отдел начальниктара атын сиргэ бабаларынан, «үлэлэрин кыайбакка буол-батах» барбыттар. Улуус ад-министрацията отделлар на-чальниктарын санга дыону-нан толорбут. Састаап күү-һүрбүтүн эһиил баччаба би-лиэхпит. Отчуоту ортонон сыаналаатылар, туттумут суох. Уп-харчы суох. Олох хаһан көнөрү? Эһиил отчуоту истэ кэ-лиэхпит, эмнэ биерэрдээх эрэ буолбут улууспут ды-һалтатын күүтэбит дуу? Былыргы улуус кулубата туох диэ этэй? Бука: «Но-хоо, сүрүбүлдьээн тоҕо от-тооботун? Тоҕо оттор маһын суобуй? Ойоххун, оҕобун ким иитэр?» — диэ этэ.

К. ЕРЕМЕЕВ.

Бэбэһээ... Бүгүн... Сарсын...

(УЛУУС БАҤЫЛЫГЫН МУНЬАБЫТТАН БЭЛИЭТЭЭИНИНЭР)

Планеркаба ИДЬУО на-чальнига Павлов М. М. аас-пыт нэдиэлэбэ быһылаанна-ры кэпсэтэ. Манна 1 Хо-мустаахтан уорууга түбэспит дьон Дьокуускайга бэрт эл-бэх буруйу оҕорбуттара бил-либитин иһитиннэрдэ. А. Н. Ядреев: Дмитрий Панкратьевич, ДНД тэрээ-һинигэр туох кэпсэтин бар-да? Д. П. Корякин: Муньаа-таан «Техкоммунэнерго»-ны босхолоотубут. Аны бензини чуолкайдаһарбыт хаалла. Ю. А. Павлов: Ахсынны 3 күнүгөр Хатырыкка Доро-феевтар дьылээрэ умайда. Биричиннэтэ, сабадалаан, проводка эргэттэн. Граф Биерэгин, ОПТУ объекта-рын олоҕу бэрэбиэркэлээ-тибит. Начальникпыт П. А. Зырянов буолла.

үлэлэстибит. 14 дьытэ-уота суох киһи көмүллүбүтэ — ол харчытын быһаарыллы-бата. Кыамматтарга улуус хаһыатыгар 82 экзemplяры суруттубут... Бу ый 10 кү-нүгөр сарсыарда 10 чаастан 16 чааска диэри үбү хому-йууга акция барар, инбэ-лииттэр туһаларыгар. М. С. Макарова: Кэники кыһыл оҕолорбутун атын улуустарга итингэ ылар буолдулар. Оччотугар нэһи-лиэннэ ахсаана эбиллибэт. Г. П. Сысолятин: Эти хо-муярга өйдөтүү үлэтэ кыа-йан барбата, транспорттук суох. А. Н. Ядреев: Радионаан Егор Местников улууну тө-рүөххэ кириитикэлээн би-риилэри оҕорор. Бу суолга чуолкайдаһар, көннөрүү оҕо-рор эрэйиллэр.

А. Н. Ядреев: Түргэниик бензовозтары булан конде-саты тизэтирин. 1366 нүө-мэрдээх автоколоннаны кыт-та дуоҕабардаһыг, манна кыайтарбатаһына. А. Г. Кобыков: Икки СНП наада, харчыга. Партизанна спортзал тоҕо сырытта. А. Н. Ядреев: Нолуок ин-спекцията үп кийрэр источ-нигын тобуларын онугар үбү сии олоҕор курдук ды-һалта бухгалтериятын, үп управлениета кэлэн хасыһар. Тус бэйэ интэриһинэн са-лайтарыман. В. В. Полова: Үс нэһилиэк-кэ ревизия баран бүттэ. Үө-рөбүригэ, доруобуйа харыс-табылыгар 4 млрд. 642 мөл. солк. кэлэн барда. Кэлэр нэ-диэлэбэ салалта, социальнай харалта харчыта кэлиэбэ. А. А. Бочкарев: Господдер-жканы наар илин энгэр улуустарга ытарга былаан-ныллар, манна 10 млрд. барар үһү. Саҥа дьылга диэ-ри 41 млрд. солк. кэлиэх-тээх. Онтон ылар курдук үлэлиэхпитин наада... Ба-лыктааһыҥна биэс биригээ-дэ сылдьар... Модуттарга тыгааһынаах балаһыаньа баар. Нэһилиэннэ, бааһы-найдар 90 тонна үтү Н. Е. Бурцевка туттарбыттар, ки-һилэрэ сүтэн хаалла. Манна квинтанция кэмгэр оҕоһул-лубатаһына господдержкат-тан матар кутталлаахтар.

КӨРСҮҮҮЛЭР САЛБАНАЛЛАР

Бу ый 9 күнүгөр Саха Республикатын Государ-ственной Муньааһын (Ил Тү-мэн) республикатын палата-тыгар депутатка кандидат Ларионов Е. М. «Холбос» улуустаагы төрүлүтүн кол-лективин, Никольской уонна Үөдэй нэһилиэктерин быы-бардааччыларын кытта көр-сүтэлээт. Көрсүһүүлэргэ истин кэп-сэтин таһыста, быыбардаач-чылар интэриэстэринэн кө-рөн элбэх ыйытыларга лоп-бааччы эппиэттэр бэрилин-нилэр. Улуус, нэһилиэк ин-тэриэстэригэр туруорсуулар

этилиннилэр. Быыбардааччылары ордук айылга гаһын ыалларга кил-лэрин, социальнай көмүскэ-лээх буолуу, пенсия, посо-бие, сокуоннас боппуруоста-ра долгуталлар эбит. Быыбардааччылар Е. М. Ларионовы өйөөн улуус, нэ-һилиэктер быыбардааччыла-рыгар бары быыбарга кыт-тан куластарын үөрэ-көтө биэрэллэригэр ыҥырыны оҕо-рдular. Депутатка кандидат Е. М. Ларионовы кытта кинини өйүүр бөлөхтөн Петрова М. В., Табышев Н. П., улуус

председателин солбуулааччы Баишев Н. Н. сырыттылар. Бу көрсүһүүлэргэ Егор Михайловичка альтернатив-най кандидат Кутуков В. Р. тэҥиэ сымдыста. Үөдэй нэһилиэгэр бэрэстэ-бинтэллэр палаталарын 30 №-дээх Нам—Кэбээйи быы-бардыыр уокурукка депута-тка кандидат Сивцева Н. С. итэбэллээх кийитинэн И. И. Тарбаховтыны кыттан өйө-бүлү ылла.

Н. НИКОЛАЕВ.

М. Аммосов фондатын лотереятын оонньотуу бэрээдэгэ

Лотереяны оонньотууну улуус баһы-лыгын дыһалынан бигэрэммит аналти-ражной комиссия ытар. Лотерея оонньонон иннинэ атыыла-матах биллэттэр тиражной комиссияга нүөмэрдэрэ ыйыллан туран туттарыллар. Комиссия биллэт ахсаанын, нүөмэ-рдэрин ыйан туран акта оҕорор уонна биллэттэри суох оҕорор. Лотереяны оонньотуу биллэт бэчээт-тэммит ахсаанынан, ол аата 50000 ус-тууканан ытыллар. Атыыламматах би-лиэттэр нүөмэрдэригэр түбэспит сүүйүү-лөр Аммосов аатынан фонда туһатыгар хаалаллар. Сүүйүү уопсай ахсаана 2500 устуука ити лотерея уопсай ахсаанын 5 быры-һанын ылар. Сүүйүү фондатын сыаната атыыла-мыт биллэт 40 бырыһанын ылар. Ити-ни таһынан, оонньотуу биллэт уопсай ах-сааньтан оҕоһуллар буолан, 200 мөл. солк. суумалаах супербириистэр оонньо-нуохтара. Лотереяны оонньотуу элбэх үлэлээгин быһымынан оонньотуу график быһы-мын хас да түһүмүһүнэ ытыллар. Супербириистэри уонна бөдөн сүүйүү-лэри оонньотуу АХСЫННЫ 25 күнүгөр, М. Аммосов төрөөбүтэ 100 сыла туолуу-тугар аналлаах телемарафон кэмгэр, ытыллыа.

диэри сыһыппараалаах биэс шарик угул-лар. Атын түөрт барабаанга хас бири-динилэригэр 0-тан 9-ка диэри сыһыппара-лардаах шариктар угуллаллар; — бастакынан оонньоноор сүүйүү этил-лэр; — биэс оҕо барабааннары эргитэн ба-ран уочаратынан биридди шарыгы хос-туулар. Хостоммут шариктарга тахсы-быт сыһыппаралары кытары сөп түбэ-спит нүөмэрдээх биллэт сүүйэр; — лотерейнай биллэт ахсаана 50 ты-һынча устуука буоларынан сибээстээн, бастакы барабаантан 5 сыһыппара хостон-нобуна атын түөрт барабаантан шарик-тар хостоммоттор уонна 5000 №-дээх би-лиэт сүүйүбүтүнэн аабыллар. Ол кэннэ 5 сыһыппараалаах шарик бастакы барабаан-тан уһуллар, оонньоууга салгыы кыты-бат; — тиражной комиссия сүүйүт нүөмэ-рдэри анал боротокуолга суруйан иһэр, сүүйүүлэрин ыйар. Бириистэри «Нам» телестудияттан ту-та кэлэн ылыахха сөп эбэтэр гарантий-най талон ылыахха сөп. Сүүйүү туһунан гарантийнай талон ылы-быт биллэттээх дьон сүүйүүлэргитин 1998 сыл кулун тутар 1 күнүгөр диэри М. Аммосов фондатын ылыаххытын сөп. Лотерея тираһа «Энсиэли» уонна «Са-ха сирэ» хаһыаттарга бэчээттэннэ.

М. К. Аммосов аатынан фонда.

Д. П. Корякин: Тэрилтэ-лэри муньан телевидениета үп хомуйуутун кэпсэттибит, быыбарга дьэни-уоту бы-һаарыстыбыт. 1998 сылтан итин иһин төлөбүрү «Техком-мунэнерго» бэйэтэ хомуйар буолла, бириддиэлэн олох-тоохтору кытта дуоҕабарда-һар... Бааньыкпыт өрөмүө-нэ онто-манта тахса турар. Дьаһалта отчуота ахсынны 15 күнүгөр күөс 3 чаастан культура дьыэтигэр ытыл-лыабыта. А. Н. Ядреев: Бааньыкка илини ньыппарынан үлэ-лиэххэ наада, харчыны эрэй-бэт суол. Дьону түмэн 15-кэ үлэбэ киллэрэрдии суботун-һууктары тэрийиэххэ. Водоб-ак иһэ шлагынан туолбут, мань ыраастатыахха. Н. Г. Дьячкова: Аттес-тацияба аны улуустаагы этап сабаланаар, манна 40 күн барара буолуо. Высшай категория уокурукка баран бигэргэнэр. Уопсайынан би-һиэхэ үрдүкү категорияба урут элбэх киһи бигэргэм-мит. Оттон Сунтаарга биер эрэ высшайдаах киһи баар. Тыл туһунан сокуону кэһин баар: гимназияба, ситэтэ суох орто оскуолаба саха тылы-нан биер да предмет суох. Оттон төрөппүттэр тоҕо эрэ нууччалы үөрэтини ордо-ролор. Уопуска чааһыгар урук-ку режиминэн барарбыт бу-луо. А. Н. Ядреев: Ово спор-тивной оскуолатыгар бэрээ-дэк ирдэммэт буолбут. Ха-баров дьон табаарыскыт ханна баара биллибэт. Ос-куола дьытэ өрүү хатааһын-наах турар. Биер нэдиэлэ иһинэн манна хамнатыйлаах дыһаллары олохтоон, ону кыайбатаххытына бэйэбэти-гэр мизэр ылыахпыт... Юби-лейбит чугаһаата, пама-тынньыктары сөргүтүүххэ, ыраастатыахха. А. П. Сивцева: Ааспыт нэ-диэлэбэ фондалары кытта

Музейга отделочниктар, электриктэр, сантехниктар үлэли сыл-дыаллар. Бу нэдиэлэбэ ити-туллар система бүтөн итин-тин ытыахпыт. Теплогене-раторга газоконденсат наа-да... Штукатурка үлэтэ сар-сын бүтэр. Онон субуотаба, өрөбүлгэ нэһилиэннэ кы-рааска үлэтигэр тахсан кө-мөлөһүө этэ. Оччоҕо аны-гыскы нэдиэлэбэ үлэ сүһүн-нэн бүтүөхтээх. Оскуола итинтэ холбонно, аны куораттан 50-чэ киһи отделочниктар, «Востоксиб-техмонтаж» электриктэр кэлиэхтэрэ... 16 квартира-лаахха үлэли сылдьаллар. Манна үбүлээһингэ аны 300 мөл. солк. кэлиэбэ. 27 квар-тиралаахха 180 мөл. солк. хардарыта аахсыыга дыһал тахса илик. Д. П. Корякин: 27 кв. дьытээн икки сайабылыан-һа кирибитэ. Онно гаһы уонна телефону туруорсал-лар. А. Н. Ядреев: Оскуолаба бэбэһээ үс эрэ киһи сүөдэг-нэһэрэ. Үлэ олох күүскэ ба-рыахтаах. Н. Н. Протопопов («Дьу-луур» фонда): Уоту тарты-га үлэли сылдьаллар. Ман-на натуральной төлөбүргэ 1,5 тонна эт муньулунна. Оцинкованнай лис тахса илик. Дьон 1995 сыллаах кредити көрдүү олоҕоллор. Н. Н. Петров: Лотерея ти-раһын ытытытын быһаарса-быт. Сүүйүүтэ элбэх, онон эрдэттэн саваляахха наада. Куоракка 6 тыһ. биллэт сы-тар. 15 чыһыланан бүтэрэн хомуйуохтаахпыт. Н. М. Игнатьев: Чоххо арымыча тын ылыбыт, ол эрэн өссө да эһин хаһаан-нааха табыллар. Кыһыл Сыырга 330 мөл. солк. газо-конденсатка ылардаахпыт. Чоххо бу ый 22 диэри тин-ий саппаастаахпыт.

Юбилейы ытытыга үп-харчы чааһынан 350 мөл. солк. правительство, үп ми-нистерствота ылыналлар. Ол эрэн бу үп хаһан кэлэрэ чуолкайдэммата. Онон юби-лей бүтэни кирбинтигэр тэ-рээһиннээхтик турунуобуҕ. В. КАСЬЯНОВ бэлиэтэннэ.

ГОТОВЦЕВ Иван Яковлевич

Саха Республикатын Ис дыалаба Министрствотун, баһаары утары государственнай сулуоспатын начальнига, Ис сулуоспа подполковника Готовцев Иван Яковлевич 1953 с. балаһан ийин 30 күнүгэр Уус-Алдан улууну Баатабай нэһилиэгэр төрөөбүтэ. 1972 сыллаахха Уус-Алдан улуунун Лөгөй орто оскуолатын үөрэнэн бүтэритэ. 1973—1975 сс. Российской Федерация Сэбилэниилээх Күүстэригэр сулуоспалаабыта. 1977 с. Ис дыалаба министрствотун баһаары утары охсуһар сулуоспатыгар суоппартан саҕалаан управление салайааччытыгар диэри үүмүтэ. 1994 сылтан баһаары утары охсуһар государственнай сулуоспа начальнигынан үлэтири.

Депутакка кандидат программата

Обо — киһи аймах кэскилэ.

Эмтиир көмөнөн обо-уруу доруобуйатын тупсарыы. Киһилэр эйгэлэригэр улаатыахтарыгар диэри ыарыһы утары инти-өйдөтүү үлэни утумнаахтык саҕалааһын. Физкультурнай-чэбдигирлэр хамсааһыны көбүлээһин. Дьиэ кэргэнгэ уонна оскуола иннинэ үөрүүтүөчү учурууларга обонун итинни болгомто киһилэр тутуу. Дьобурдаах үүнэр көлүөнэбэ аналлаах гимназиялары, оскуолалары аһыталааһын.

Нэһилиэнньэ социальнай көмүскэлэ.

Сэрин, тыыл ветераннарыгар, элбэх оболоох дьиэ кэргэнгэ, төрүөхтэригэр инбэлинтэргэ, производствобу эчэйбиттэргэ туһуламмыт сирэй көмөнү өҥөрүү, ийэ буоларга бэлэмнээр дьахталлары хатаҕалаан харыстааһын. Бюджеттан үбүлэнэр тэрилтэлэр хамнаска нэстэрин туоратын. Олохтоох нэһилиэнньэ доруобуйатыгар боуртулаах производствонун тохтотуу, айылҕаны, туталыыр эйгэни кичэллээхтик харыстааһын.

Тыа хаһаайыстыбатын өрө көтөүүү.

Хаһаайыһнааһын коллективнай көрүңү өйөөһүн, чөлүгэр түһэри. Фермерствоны сайыннары, сирин уйгулааһынга чөлүктөлүү аһынна киллэри. Тыа хаһаайыстыбатын бородуксуйатын переработкалааһыны, промышленнай төрүккэ таһаарыны сүрүн хайысха быһытынан тутуһуу. Бытархай производствонун уонна аһылык национальной көрүңүн дэлэтиһин өйөөһүн. Тыа сирин нэһилиэнньэлээх пууннарыгар солуу өҥөрүүгэ Федерация уонна республика бюджетиттан үбүлэһини ситиһин.

Ыччат олоххо суолун булуунуугар көмөлөһүү.

Үлэ миэстэтин үкстэти, оскуолаҕа ийэ онкууну буларар-билиһиннээр профориентацияны киллэри. Тыа сирин ыччатыгар техниканы баһылааһыны көбүлээһин уонна Саха сирин сайдар промышленность кэскиллээх салааларыгар үлэлиригэ бэлэмнээһин. Эти-хааны чэбдигирдин уонна спорт ыччакка арахсыпат аргыс буоларын иҥэри. Ыччакка аналлаах культурнай киһилэри тэрийи. Тыа сириттэн үөрэнэр студенттарга материалнай көмөнү өҥөрүү.

Общественнай бэрээдэк харыстабылын күүһүрдүү.

Нэһилиэнньэ олоһун-дьаһаһын көмүскэһини күүһүрдүү. Сокуон булгуччулаахтык, халбаҥа суох толоруларын ирдээһин. Быраабы харыстыр органныр сотрудниктара көмүскэллээх буолуулары хааччыйар анал сокуону ыллыны. Сууттанан, буруйдарын бороосаан хаайыттан босхоломуттары социальнай өртүнэн реабилитациялаан, обществога туһалаах үлэни-хамнаһын хааччыйан, көнөр суолга үктэннэри.

Тыа сиригэр дьиэни-уоту тутууну тэттири.

Олорор дьиэлэри тутууга международнай стандартка эппиэттир саҥа технологияны киллэрэн туһаны. Тыа сирин олохтоохторугар дьиэ тутууга уһун, бодьохтоох кредити, ссуданы иһээн биэри. Тыа сирин нэһилиэнньэлээх пууннарын газтааһыны кизгик тэтити.

И. ГОТОВЦЕВ, депутакка кандидат.

КУОЛАСТЫЫРГА ЫҢЫРАБЫТ

Сэтинньи 22 күнүгэр Хамаатта бөһүөлгөр волейболга улуус күрэхтэһинитэ буолан ааста.

Биһир кэрэхсэбиллээх бөлүөһүн манна Дьокуускайтан «Якутяночка» хамаандата күбүтэ буолла. Бу кыргыттар хамаандалара Россия чемпионатын үрдүк лигатыгар ооньбуулар.

Киһилэр бэйэлэрин икки ардыларыгар үчүгэй таһымнаах, сытыы ооньбууну көрдөрөн дьону сэргэсхиттилэр.

«Якутяночка» биһиги улууспутугар кэлнитэ депутакка кандидат Иван Яковлевич Готовцев көбүлээһинин кыалына. И. Я. Готовцев программатыгар биһир сүрүн сыалынан ыччатты спортка тарды, чэгиэн-чэбдик олоһу пропагандалааһын. Итинни олоххо киллэриһини депутакка кандидат дьыаланан көрдөрөр.

Н. В. Якомин 1961 сыл балаһан ийин 9 күнүгэр Кэбээн улуунун Кэбээн нэһилиэгэр төрөөбүтэ, омуган саҕа. Орто оскуоланы бүтэрэн баран, 1984—86 сс. советскай армия кээкэтигэр сулуоспалаабыта. 1989 с. СГУ математическай факультетин үөрэнэн бүтэритэ. Ол сыл университет комсомолун комитетин секретарынан талыллыбыта. Онтон ыла Саха сирин ыччатын общественнай хамсааһынын көбүлээччилэригэр биһирдэстэрэ буолбута. Ол курдук 1992 с. Республикаҕа ыччат сокуонун председателин солбуйааччынан талыллыбыта.

Биһиргэ үлэлиир доһотторо, киһи күүрээһинэ үлэти, дьаныарын, тэрийэр добуруу өрүү чорботон бэлиэтиллэр. Киһиэхэ ити хаачыстыбаны, эрэллээх доһоттору, үлэбэ кыһамныны, эппиэтинээстээх буолууну, тэрийэр үлэ опытын комсомол биэрбитэ. 1994—95 сс. государственнай Муньях (Ил Түмэн) хонтуруолауу комитетин инспектора. Үлэлиир кэмийгэр бэйэтин чиһинэй, биһир сүрүүнээх, эппит тылыгар турумтуо киһи быһытынан көрдөрбүтэ. Ити үлэтин түмүгэр киһи бэлэмнээбит үс матырыяала быйраабы көмүскүүр тэрилтэ дьүүлүгэр кирибитэ.

И. Я. Готовцев улуус волейболга, футболга, баскетболга федерациялара өйөтүлөр уонна бары спортсменнары коопсаксытын Иван Яковлевичка биэрэгитигэр ыгыраар. **М. ПОПОВ,** депутакка кандидат итэбэллээх киһитэ.

20 №-дээх нам — КЭБЭЭНИ БЫЫБАРДЫЫР УОКУРУККА ДЕПУТАККА КАНДИДАТ **ЯКОМИН Николай Викторович** Н. В. Якомин 1961 сыл балаһан ийин 9 күнүгэр Кэбээн улуунун Кэбээн нэһилиэгэр төрөөбүтэ, омуган саҕа. Орто оскуоланы бүтэрэн баран, 1984—86 сс. советскай армия кээкэтигэр сулуоспалаабыта. 1989 с. СГУ математическай факультетин үөрэнэн бүтэритэ. Ол сыл университет комсомолун комитетин секретарынан талыллыбыта. Онтон ыла Саха сирин ыччатын общественнай хамсааһынын көбүлээччилэригэр биһирдэстэрэ буолбута. Ол курдук 1992 с. Республикаҕа ыччат сокуонун председателин солбуйааччынан талыллыбыта. Биһиргэ үлэлиир доһотторо, киһи күүрээһинэ үлэти, дьаныарын, тэрийэр добуруу өрүү чорботон бэлиэтиллэр. Киһиэхэ ити хаачыстыбаны, эрэллээх доһоттору, үлэбэ кыһамныны, эппиэтинээстээх буолууну, тэрийэр үлэ опытын комсомол биэрбитэ. 1994—95 сс. государственнай Муньях (Ил Түмэн) хонтуруолауу комитетин инспектора. Үлэлиир кэмийгэр бэйэтин чиһинэй, биһир сүрүүнээх, эппит тылыгар турумтуо киһи быһытынан көрдөрбүтэ. Ити үлэтин түмүгэр киһи бэлэмнээбит үс матырыяала быйраабы көмүскүүр тэрилтэ дьүүлүгэр кирибитэ.

1995 с. Правительство дьаһалынан Республика ыччатын үлэбэ биржатыгар директоруунан ананар. Киһи салалтатынан республикаҕа үлэ миэстэтин бэлэмниир, ырытан көрөр ситим программатын бырайыага өҥөһүлүбүтэ. 1996 с. үлэлиин сылдан Россияҕа Государственной сулуоспа академиятыгар «Государственной салалыы салааттыгар үөрэммитэ. Олобу-дьаһабы салалыы уонна государственнай салалыыга сүбэһит идэти ылбаты.

Бу кэмгэ Россия федеративнай муньяһын Государственной Думатыгар депутат Зоя Афанасьевна Корнилова көмөлөһөөччүтүнэн үлэһэбитэ.

1997 с. олуһнуттан Саха республикатын Президентин администрациятыгар олохтоох сирин-уотун, бэйэни дьаһаныны салайар үлэбэ старшай референтинэн үлэлиир. Кэргэннээх, икки оболоох.

КУТУКОВ Валерий Романович

Кутуков Валерий Романович 1941 с. сэтинньи 27 күнүгэр, Нам оройуонугар, Нам сэлэниһэтигэр сулуоспалаах кэргэнгэ төрөөбүтэ. Омугунан саха, үрдүк үөрэхтээх, кэргэннээх, биэс оболоох. Кэргэнэ Е. А. Кутукова, хормейстер, ССРС культуратын туйгуна.

Орто оскуоланы 1961 сыллаахха бүтэрэн баран, үлэтин МТС-ка балтаһытынан саҕалаабыта. Средненскэй парткомга суоппардаабыта. 1963 сыллаахха Советскай армия кээкэтигэр сулуоспалаабыта. 1967—71 сс. Хабаровскай дьаһабы физическай культура уонна спорт государственнай институтугар үөрэммитэ. Үөрэбин кэнниттэн, төрөөбүт оройуонугар Нам орто оскуолатын физкультурба учууталынан аһаммыта. Икки сыл үлэһэбин кэнниттэн, ССКП Намнаабы райкомун бюротун быһаарытынан, кадрдары бөбөрөгөтүү бэрээдэһинэн, Граф Бизергинеэҥи 2 №-дээх ОПТУ-га директору солбуйааччынан барбыта. 1980—81 сс. 2 №-дээх ОПТУ директору, 1981—82 сс. Нам оройуонун «Урожай» ДСО председатели. 1982—87 сс. Көбөкөн орто оскуолатын директору. 1987—97 сс. Намнаабы УПК директору. Нам 1 №-дээх орто оскуолатын директорун солбуйааччы.

В. Р. Кутуков оскуола үөрэнэр сылларыттан бокса утумнаахтык дьарыктаммыта. «Буревестник» ДСО Россияҕа Сэбиэттин чемпионо, студенттар Бүтүн Союзтаабы ооньбууларын үс төгүлүлээх призера, ССРС Сэбилэниилээх Күүстэрин призера, Саха АССР, Хабаровскай кыраай чемпионо. Киһи спортивнай кыһыгыларын туһунан «Советскай спорт», «Тихоокеанская звезда», «Молодой Дальневосточник», «Молодежь Якутии», «Социалистическая Якутия», «Ленин суола» халыаттар суруйбуттара.

Кутуков Валерий Романович 1941 с. сэтинньи 27 күнүгэр, Нам оройуонугар, Нам сэлэниһэтигэр сулуоспалаах кэргэнгэ төрөөбүтэ. Омугунан саха, үрдүк үөрэхтээх, кэргэннээх, биэс оболоох. Кэргэнэ Е. А. Кутукова, хормейстер, ССРС культуратын туйгуна. Орто оскуоланы 1961 сыллаахха бүтэрэн баран, үлэтин МТС-ка балтаһытынан саҕалаабыта. Средненскэй парткомга суоппардаабыта. 1963 сыллаахха Советскай армия кээкэтигэр сулуоспалаабыта. 1967—71 сс. Хабаровскай дьаһабы физическай культура уонна спорт государственнай институтугар үөрэммитэ. Үөрэбин кэнниттэн, төрөөбүт оройуонугар Нам орто оскуолатын физкультурба учууталынан аһаммыта. Икки сыл үлэһэбин кэнниттэн, ССКП Намнаабы райкомун бюротун быһаарытынан, кадрдары бөбөрөгөтүү бэрээдэһинэн, Граф Бизергинеэҥи 2 №-дээх ОПТУ-га директору солбуйааччынан барбыта. 1980—81 сс. 2 №-дээх ОПТУ директору, 1981—82 сс. Нам оройуонун «Урожай» ДСО председатели. 1982—87 сс. Көбөкөн орто оскуолатын директору. 1987—97 сс. Намнаабы УПК директору. Нам 1 №-дээх орто оскуолатын директорун солбуйааччы.

В. Р. Кутуков оскуола үөрэнэр сылларыттан бокса утумнаахтык дьарыктаммыта. «Буревестник» ДСО Россияҕа Сэбиэттин чемпионо, студенттар Бүтүн Союзтаабы ооньбууларын үс төгүлүлээх призера, ССРС Сэбилэниилээх Күүстэрин призера, Саха АССР, Хабаровскай кыраай чемпионо. Киһи спортивнай кыһыгыларын туһунан «Советскай спорт», «Тихоокеанская звезда», «Молодой Дальневосточник», «Молодежь Якутии», «Социалистическая Якутия», «Ленин суола» халыаттар суруйбуттара. Киһи оскуола физкультура учууталынан, бокс тренеринэн, оскуола, училище директорунан үлэһэбит сылларыгар итэн таһаартабыт үөрэнээччилэринэн киһи туттар. Киһилэр ортолоругар: Дьокуускай куорат национальнай гимназиятын дирек-

Түөрт сыл устата өркөн өйдөөхтөр, сокуон хараһынан политическай киһиһилэргэ бэйэтин быһбардааччыларын уонна Сахатын сирин туһугар туруулаһан кэллэтигэр үгүс үүт-хайаҥас ханан баарын биллэ. Хаас көрсүлүү ахсын тургутуһан көрүүлээх киһи кэпсэтиилэргэ иннин биэрбэккэ, биллэти-көрүүтэ сытыырахайан, өссө киһиэргэҕэ опытырда. Онон Российскай Федерация чилиэнин, Ил Түмэн Үрдүкү палататын председатели Ларионов Егор Михайлович, Ил Түмэн Үрдүкү палататыгар икитээн туроруллуутун иһирээн турар, киһиэхэ улуус быһбардааччылар куоластарын биэрэллэригэр ыгырыдылар.

Бэрэстэбииттэлэр Палаталарыгар туруоруллубут Пахомов Егор Афанасьевич 1952 с. Сунтаар оройуонун Куокуну нэһилиэгэр учуулу кэргэнигэр төрөөбүтэ. 1972—74 сс. Советскай Армия кээкэтигэр сулуоспалаан, онтон

тора Н. Чиряев, Кэбээн улуунун үөрэҥин управлениетын начальнига В. Н. Сергеев, спорт маастардара А. Слепцов, А. Тыасытов, П. Эверстов о.д. уонунан аабыллар специалисттар, спортсменнар бааллар.

В. Р. Кутуков үлэбэ талаана, улуус үөрэҥин тэрилтэриин салайар сылларыгар арыллыбыта. Ол курдук киһи 2 №-дээх Намнаабы ОПТУ, Көбөкөн орто оскуолатын, Намнаабы УПК директордарынан үлэлиир сылларыгар, улуус үөрэҥинтигэр бэйэтин сэмэй кылаатын киллэрибитэ. Киһи кыһамнытын үөрэх тэрилтэриин материалнай-техническай базалара байытыллыбытара. Валерий Романович көбүлээһининэн, коллектив көмөтүнэн улууска 15 үөрэх объектара, олоһ иһэригэр спортивнай саалалар, уонсай дьылар, мастарыскайдар, гаражтар, лабораториялар о.д.а. бааллар. Улуус үөрэҥи элэбэтигэр директордарын көмөтүнэн автобуһтарынан, ЗИЛ-130, ММЗ-555, «Урал» «Камаз» маркалаах машиналарынан, трактордарынан, компьютердарынан, толору оборудованилаах кабинеттарынан хааччылыбыттара. Үгүс учууталлар олоһор усулуобуйаларын тупсаран, чааһынай дьиэлэри туттубуттара.

Валерий Романович көбүлээһининэн уонна туруору суутунан УПК-ба аһаммыт 300-тэ тахса миэстэлээх үөрэнэр корпус тутулан, үлэбэ киирэр чугаһаата. 2 №-дээх ОПТУ-га, Көбөкөн орто оскуолатыгар үлэлиир сылларыгар киһи салайар тэрилтэлэрэ социалистическай куоталаһыыга бастаан, көһөрүллэ сылдыар Кыһыл знамяларынан наһарадалаһаммыттара.

Намнаабы УПК-ны 9 сыл устатыгар 812 төрүт профессиональ бэлэмнээх үөрэнээччилэр оскуоланы бүтэрибиттэр. Киһилэргэ 75 бырыһыаннара үрдүк уонна орто анал үөрэххэ киирибиттэр. 25 бырыһыаннара армияга сулуоспалаабыттара, тэрилтэлэргэ үлэһэбиттэрэ.

Кутуков В. Р. СП 12 кылаастаах начальнай профессиональ үөрэхтэһини бастакы көбүлээччи уонна тэрийээчи быһытынан биллиитэ. Киһи республика оскуолаларын профессиональнай хайысхалаах үөрэтигэ кубулуйар туһунан үгүс аһааннах ыстатыйалара улуустаабы, республикатаабы халыаттарга бэчээттэллэр. Үөрэхтэһин бөдөн муньахтарыгар, конференцияларыгар этиллэллэр.

Биһиргэ үлэлиир коллегалара Р. С. Охлопков, В. В. Колмогоров, Е. Е. Колмогорова, А. П. Попова састаап

таах, киһи салайар комиссията, 12 кылаастаах политехнической оскуола программатын өҥөрдө. Киһи: тыа сиринээҥи политехнической оскуола, тыа сиринээҥи политехнической оскуола балтаһынытын, политехнической оскуола, лицей кылаастарын баһыланьытын, 12 кылаастаах политехнической оскуола концепциятын программатын, 12 кылаастаах Нам 1 №-дээх орто политехнической оскуоланы баһыланьытын уонна устаабын автору.

Валерий Романович көбүлээһининэн оскуола, орто анал, үрдүк үөрэх ситимэриин бөбөрөгөтөр сылтан СГУ иннинэн пединституту, СГУ-ну, тыа хаһаайыстыбатын Академиятын, Дьокуускайдаабы педучилище коллективтарынан кытта биһиргэ үлэһэҥи дуобагардырын түһэрибиттэрэ. Ити үөрэх тэрилтэриин салайааччылар уонна преподавателлэрэ 12 кылаастаах Нам 1 №-дээх политехнической орто оскуоланы программатын биһирээбиттэрэ.

Кутуков В. Р. 1975 с. бугүнгүгэ диэри ССКП чилиэнэ. Киһи билигин ыарахан кэмгэ урукку идеяларыттан аһааннаматаҕа элбэҥи этэр. Валерий Романович олох уонна үлэбэ опытырда. Киһи тыа сирин дьонун олохторун-дьаһахтарын, үлэһэриин-хамнастарын, кыһалдаларын өбө эрдэһиттэн билэр.

Депутакка кандидат бэйэтин программатыгар «Хас биһирди киһиэхэ — дьонун олобу!» диэн принцибинэн салайтаран, Саха республикатын нэһилиэнньэтин көмүскүүр сокуону таһаарыны туруорсар санаалаах. Программатыгар киирэллэр: Оболорбутугар — бастыҥ үөрэҥи, культураны, доруобуйаны.

Аһа дойдун сэринитин кытылаахтара, ветераннар, тыыл ветераннара, инбэлинтэр уонна дьахталлар — социальнай көмүскэллээх буолуулары ситиһин.

Ыччакка — сөптөөх идэни, үлэни уонна интэриэстэринэн дьарыгы.

Доруобуйа харыстабылыгар — нуруот бүттүүнүн көмөтүн.

Тыа сирин олохтоохторугар — олорор, үлэлиир усулуобуйаларын тупсарыы, государственнай көмө.

Коррупцияны, албыннаһыны, уорууну утары охсуһуу.

Нам улуунун олохтоохторо, дьонуннаах киһи, депутакка кандидат Кутуков Валерий Романович иһин куоластыаһын!

Көбүлүүр бөлөх.

Сокуону юрист өҥөрөр

ЭҢСИЭЛИ хочотугар кэлин олоһуйарга быһаарыммыта. Манна кэлин Түбэ, Партизан оскуолаларыгар физкультура, Хатын Армы орто оскуолатыгар география учууталынан үлэһэбитэ.

Егор Афанасьевич биһиэхэ кэлин үйэ чиһипэрэ үлэһэбитин-олорбутун устатыгар утумнаахтык, бэйэтин билигин хаһатынар сылтан наар кэтэхтэн үөрэнэн икки үрдүк үөрэҥи бүтэрэн географ, юрист идэһэрин баһылаабыта. Билигин диссертациятын көмүскээри бэлэмнэнэ сылдыар.

Ити курдук биһиги Наммыт сириттэн тирэх ылан үрдэтэр үрдэн билигин Саха Республикатын административнай-территориальнай й правовой комиссия эппиэттиир секретарынан үлэлиир.

«ЗНАНИ ИНИ ГАВРИ ЭВЕР СИВ ЕРЦ ДАНИ

Идеология ки кирбиитигэр

БЕВ Н. С.

ОВ В. В.

В. Е. П.

В. И.

В. М. М.

ба өйбүл онгорор туһунан ха да дьаһаллары таһартаата.

Бу дьаһалларга олобуран 1995 с. бүтэнигиттэн куораттарга уонна улуустарга «Знание» общество отделениелара чөлүгэр түһэриллибиттэрэ. Билигин республикатаабы общество 75 штатнай үлэнигиттээх, 2 тыһ. чугаһыыр ахсааннаах лектордары түмэр буолла.

Улуустаабы «Знание» общество билигин 60-ча киһи көмөлөһөр, маньаха суньунэн улуус дьаһалтатын специалистара уонна миэстэтигэр салайар үлэнигиттэр кытталлар. Нэһиликтэрдээри телестудиялар буолан иһэр сонуннары нэһилиэнньэтирдингэ бачача оруулаахтар. Буолуалаабыт быыбардарынан, И. Е. Винокуров, М. К. Аммосов 100 сыллаах юбилейдарынан сибээстэн нэһилиэнньэ уонна үөрэнэр ыччат ортотугар биллэр үлэлэр ытылынылар. Саввина В. И. (Үөдэй), Турантаева М. П. (Партизан), Кривошапкин Г. И. (Хамаҕатта), Новгородов А. Г. (Хатыҥ Арыы), Кутуков И. И. (Модут), Тихонов К. Н. (II Хомуустаах), Ушницкая Ф. Д. (Салбаг), Васильева А. Н. (Таастаах), Винокурова В. В. (Искра), Захарова О. А. (Түбэ) общество үлэтигэр бачача өйбүлү онгороллор.

Олох-дьаһах, быһы-майгы тосту уларыытыта нэһилиэнньэ ортотугар иитэр-өйдөтөр үлэ саҥа формаларын ирдийр буолла. Биһир өттүнэн ыллааха дойду экономикай, социальнай, политикай балаһыанньата кыһайан өртүтэн биэрбэт, чиһинэйдик үлэлиир дьоннор олохторо-дьаһахтара тупсан иһиһэр эрэл көстүбэт, киһи салалтабыт кытыгы регионнары бары өттүнэн халчыйан иһиһэр сорунар. Маньык балаһыанньаба ханныктаах да лектор, пропагандист олохтуп тупсан иһиһэр дьону-сэргэни ускутарыгар, инникигэ эрэл кымын угуоҕар, ону ааһан таһаарылаах үлэбэ өрө күүрдүбүр саҥар-саҥата, этэр тыла тууйулар, туормастанар. Атын өртүнэн ыллааха, маньык ыарахан, буккуурдаах кэмнэ бар дьонго үтүө тылы тиэрдии, республикабыт, улууспут салалтатын өйөөһүн, биһиргэ түмсүүлэх буоларга ыгырыы өссө ордук наада.

Онук да үтүө өйдөбүлүнэн салайтаран Г. Г. Алексеев, А. И. Попов, В. И. Ершов, Р. Д. Ушницкая, Г. И. Кривошапкин, В. С. Хохолова, Е. П. Павлова, А. П. Сивцева, М. А. Сивцев, А. А. Бочкарев, Ф. Е. Колесов, Г. Н. Попов, П. А. Зырянов, Р. П. Румянцев, А. Д. Петров, Р. Н. Мохначевская о. д. а. нэһилиэнньэбэ үгүстүк тахсаллар.

«Знание» общество инникилээх. Быйылгы сыл иһигэр общество үлэтин сэргэхситэр туһунан Федеральной Муньах Федерациятын Советын председателэ Е. С. Строев, Госдума председателэ Г. Н. Селезнев суруктара уонна уураахтара тахсыбыттар. Республикабыт Президентэ М. Е. Николаев общество үлэтин кыалларынан өйүү сатыыр.

Общество улуустаабы салалтата өр сылларга общество үлэтигэр үтүө суобастаахтык үлэлээбит улуустаабы «Знание» общество ветераннарын, общество билигин чилиэннэрин «Знание» общество тэриллэбитэ 50 сыллаах юбилейинан итиннигиттэр эбэрдэлиир.

В. М. БОЧКАРЕВ,
улуустаабы «Знание»
общество салайааччыта.

Брошюраларга араас темаларга аабыллыбыт дуу, суруллубут дуу лекциялар бэчээттэнэллэрэ. Ол кэмтэн 50 сыл ааста. Общество кэлин «Знание» диэн ааттаммыта.

Үрдүк үөрэхтэнэн, партийнай аппараат үлэнигэ буолан баран мин эмиз «Знание» обществога чилиэннэн ылыллыбытым. Ол эрээри атыттар курдук, анал темаланан, путевка толорторон, коллективтарга тахсан лекция аабытынан дьарыктамматабым. Арааһа, онно билии, дьобур да тийбэтэбэ быһылаах.

Ол онугар сүүрбэттэн тахса сыл устата комсомольскай, политическай, экономикай куруһуоктарга уонна оскуолаларга пропагандистаабытым. 1954 сыллаахха, Усуяана оройуонугар, 2 сыллаах политическай оскуолаттан ити үлэм садаламмыта.

Бастаки сылларга политоскуолаба революция иннигэ төрөөбүт, олох олорбут икки кырдыаас коммунистар үөрэммиттэрэ. Киһилэр «итинник буолбатах этэ, пропагандиспыт сыһа кэпсири» диэбэттэрэ. Мин, арааһа, суньунэн сөбү кэпсириэм эбитэ буолуо.

Уус-Алданга үлэлиир кэмэр оройуоннай балыһаба партия историятын үөрэтэр-куруһуока, Намга кэлэн баран типографияба коммунистическай үлэ оскуолатын, райсовет партийнай тэрилтэтигэр марксизм-ленинизм төрүттэрин үөрэтэр 4 сыл-

Билии-көрүү сылаас холумтана буолуохтун

Мин «Знание» общество үлэтигэр 1952 сыллаахтан пединститут студена буолуохпуттан аан мангай агитатор быһытынан, онтон 1956 сыллаахха пединституту бүтэриэхпиттэн пропагандист, лектор буолан кыттан барбытым.

Киһи киһиттэн үөрэнэр. Ити киһи оҕо сааһыгар ордук күүстээх быһылаах. Оҕо сааскар кимнээх эмэ тугу эмэ биһирин көрбүтүг, сэргин истибитин эийнээх өйгөр-саанагар ордук күүскэ хатанар, экир-хаангар иһэн да хаалыан сөп. Холубура, оҕо сылдан, билигин даҕаны элбэх сэннээх, кэпсээннээх-ипсээннээх оҕолору да, дьоннору да истрэбин олус сөбүлүүбүн.

Урукку кэмгэ тыа сиригэр үлэбэ кэлбит специалист общественнай үлэбэ актыыбынайдык кыттар үтүө үгэһэ баара. Ол курдук, учуутал оҕону эрэ үөрэттинэн, итиннигиттэн мунурдамакка тыа дьонун бүтүннүү үөрэтээчи, итээччи, үлэбэ көбүлээчи буолар.

Мин Хатырык оскуолатыгар үлэбэ ананан кэлбит 1961 сылыттан агитаторынан, лекторынан общественнай үлэбин садалаабытым. 1965 сылтан пропагандистаабытым.

«Знание» общество тэриллэбитэ 50 сыл буолла. Ити кэм устата маассабыт аудиторияба төһөлөөх элбэх лекция аабыллан дьон-сэргэ билиитэ-көрүүтэ кэнээбитин ким ааһан ситиһэй?

Итээччилэр интэрэстэрэ үрдүк буолан бириэмэни да ытарбытын, сылайарбытын элэйрибитин кэрэйбэт этибит. Лектор, агитатор ханна бабарар күүттүлэх киһи буолар.

1983—87 сс. «Вородуокуя бэйэбэ тулар сыанатын намтатын уонна хаачыстыбатын үрдэтигэ — пропагандистскай кыһамныын» диэн девизтээх үлэлэбиһит. Ол түмүгэр 18 доярка,

СҮННЬҮНЭН СӨБҮ КЭПСИРИМ

Үрдүкү кылаастарга үөрэнэ сылдьан тэтэрээпит таһын дьүһүнүгэр маарынныыр өнгөөх брошюралары аабарбытын өйдүүбүн. Брошюра хабын үөһэ өттүгэр киһи араспаанньатын кэнниттэн «...член Всесоюзного общества по распространению политических и научных знаний» диэн тыллардааба. Ити обществога чилиэн буолбут киһи чэхчы уратылаах, дьирин билилээх, атыттары баһыйар үөрэхтээх киһи буолуо диэн ымсыра санырыбыт.

Хас биһирин занятие бастаки агарыгар мин кэпсириим. Занятие суньунэн уонтан үөһэ, сүүрбэттэн алара истээччи кэлэрэ. Киһилэр болҕомтолорун тардар туһугар кичэйэн бөлэмнээххэ наада буолар. Ол аата лекция бөлэмнээхлэрэ. Үгүс түгэнигэр программа сөп түбэһэр ис хоһоонноох кинигэлэр суохтара. Онуоха эбии мин бэйэм нооруот хаһаайыстыбатын специализири буолбатабым эбии ырахаттары үөскэтэрэ.

Элбэхтэн биһир эмэ холубуру аҕалар буоллааха, оскуолаба сылдьан Максим Прокопьевич Ядрихинскай лекцияларын олус сөбүлээн истэр этим. Киниттэн миэхэ бэйэтин кэпсири тематыгар ис-иниттэн эрэмниһэт, ону сүрдээх сэргэхтик туттан халтан туран тирээрдиһэт ордук чугас эбитэ буолуохтаах.

Иккис киһибинэн эгинэ бэйлээхтэри бэйэтин күүстээх логикатынан, билиитинэн-көрүүтүнэн, сытыы кылыс тылынан болҕомтолорун тардыбыт ахан киһи Еремей Тимофеевич Герасимов буолар. Тохсуска үөрэнэ сырыттаһытына, саас куораттан тахсан, лекция ааба сылдьыбыта. Аан мангай кулуупка

Холобур, райсовет иһинээби оскуолаба Н. Н. Лукин, Д. И. Николаев, В. Л. Еремеев, В. Е. Алексеев, Д. Е. Тусаков, А. С. Иванов, П. Д. Степанов, Н. П. Семенов у. д. а. дьарыктаммытара. Этэргэ дылы, бэйэлэрин кэмнэригэр, бу сыгынаах илигинэн киһи кыайан туппат дьонноро этилэр. Киһилэр мин буоламмын тутары мин дьирин гыммаппын, бөлэмнэмэккэ тийэр сатамматын этээри гынабын.

Пропагандистскай үлэм устатын туһугар социалистическай тутул, былаанынан сайдар экономика ордуктары, баай-тог төрдө чөл өйүнэн олонор таһаарылаах-

тык үлэлээһин, үчүгэй сизэрмайгы наадалаахтарын туһунан итээбэт сатаабытым. Онон чилиэннэн кирибит «Знание» обществобар, биһир харчы төлөбүрү суох, күүһүм тийэринэн үлэлэспитим диэхпин сөп.

Дойдуга кэлин тахсыбыт уларыымы биһиги итинник үлэбит туох да түмүгэ суох хаалбыттарын курдукка тиэрдибитэ хомолтолоох. Урукку эбитэ буоллар кини туттан кэпсэх этим. Билигин кыбыста-кыбыста ахтарга күһэллэр.

А. КСЕНОФОНТОВ,
Нам с., пенсионер.

илиэнньэбэ политическай билиини тарбатын угуһук түбүгүрүбүпүн, сырабын, бириэмэбин биэрбиһин кэмсиммэппин, тоҕо диэтэххэ, бу сырам тус бэйэм үлэбэр-хамнаспар көмөлөспүтэ, олобу кытта тэнгэ хардылыырбар тирэх буолбута элбэх, соботоһун бэйэн бэйэбэр муунтууан хаатыйалана сылдьарын курдук буолуо дуо, быдан ордук буоллаба дии.

«Знание» общество бу олох дьаһааныгар оустарбакка, дьиннээх билии-көрүү сылаас холумтана буола туруоҕар бабарарбын.

Г. С. КАСЬЯНОВ,
педагогическай үлэ ветерана.

УРУККУ КЭМ ҮТҮӨ ҮГЭСТЭРЭ

2 ферма («Быйан», «Үүтүгэннээх») 1 фуражной ынахтан 2000 л. ордук үүтү ыарыттар, 1 сортаабынан 1985 сыллаахха 5 бырыһыан үүт тутулуубут буоллабын 1987 сыллаахха — 32 бырыһыан тийбитэ. Үүт сыата 3,25 — 3,58 бырыһыанга, 1 ц. привес 413 солк. — 393 солк., 1 ц үүт 72 солк. — 69 солк., 1 рабочай онгорон таһаарыта 2750 солк. — 5079 с. тэнигэспитэ. Прогул 2 төгүл аччатыллыбыта.

1986 с. М. Аммосов аатынан совхоз сүөһү кыстыгын тэрийингэ, сүөһүттэн ылылар бородоуксуяны элбэтигэр оройуонга бастаабыта, ССКП райкомун, райсовет исполкомун көһөрүллэ сылдьар Кыһыл Знамятын наҕараадаламмыта, Бочуот дуоскатыгар таһаарыллыбыта.

Модуттан партийнай үөрэх истээччигэ И. С. Охлопков нэһилик рабочайдарын көмө хаһаайыстыбаларын сайыннары наадалаабын баар чэхчылларга олобуран арыыбыта. Бу болпуруос нэһилик советын, кэлин райсовет сессиятыгар дьүүлэммитэ, көмөлөтө хаһаайыстыбаны сайыннарыга оройуон үрдүнэн дьаһаллар бэлэ-

тэммиттэрэ. Итээччи сыгыныт Шамаев Н. Н. суруйбут реферата парткомга, дирекцияба көрүллэн биһирэнэн сыгы итиннигиттэн кэскилээх былааннара ырытыллан оҕоһулуубуттара.

Пропагандист Бочкарев А. А. ыччат сүөһүнү итин звенотугар экономикай оскуоланы салайбыта. Звено интенсивнэй уотуу ньымаларын үөрэтэн, баһылаан, бригаднай подрадынан үлэлээһин ордугун дирекцияба дакаастаан итиннигиттэн звеноту тэрийбитэ уонна үчүгэй түмүктэри ситиспитэ. Ити опыт биһирэнэн 20 үлэ коллективтара бригаднай подрадка кирибтэрэ. Пропагандист Ильина Е. П. Түбэ нэһилигэр партийнай үөрэби салайбыта. Киһи истээччилэрин түмэн нэһиликкэ чэбдик олобу пропагандалаабыта. Ити үлэ түмүгэр Түбэ нэһилигэ арыгыттан аккаастаммыта, үлэ-хамнас тупсуубута, сизэр-майгы чэбдигирбитэ.

Пропагандист Гермогенова А. Д. Хатырык участкавай балыһатыгар маассабай ситим оскуолатын салайбыта. Киһи коллективтар олоххо активнай позицияны, үлэбэ-хамнаска үрдүк эппиэтинэни иһиппитэ. Коллектив

оройуонга эмп тэрилтэлэрин соц. куоталаһыларыгар 2 төгүл I, 3 төгүл II миэстэни ылбыта. 25 истээччигэ 15-һэ коммунистическай үлэ ударниктара буолбуттара.

Билигин үрдүкү салалта идеология наадата суох, күннээгинэн сатаан олоруохха диэн үөрэтэр. Оттон цивилизованнай киһи-аймах инникитин анаарар, общество сайдыытын мэктелиир идеологиялаах эрэ буоллабына олох иннин дьэки барарын история чэхчылара кэрэһилилэр. Дьонго-сэргэбэ туох да сырдык саҕахтары эрэннээр кыаба суох буолан билигин дьону муньан кэпсэтэр да, лекция аабар да ыараата. Ол да иһин оннооҕор кыра бөһүөлөктэр салайааччылары дьону кытта күөх экран нөнүө кэпсэтэр үгэстэннилэр.

С. ЛУГИНОВ,
оройун бочуоттаах
пропагандаһа.

Сыана хайдах буолуобай?

1998 СЫЛГА БИЙГИ 1990 СЫЛЛААҔАР 5—6 ТӨГҮЛ ДЬАДАЙАХПЫТ

Деноминация — бу биллэн турар, харчы конфискацията буолбатах. Ол эрэри практика көрдөрүүнүн, харчы реформата сүтүгэ суох барбат.

Потребительский рынок уонна маркетинг институтун сыаналаарга отделын сэбиэдиссэйэ Жанна ЕВДОКИМОВА этэринэн ордук чуолаан бюджетниктар хамнастара тыһыынча төгүл ачыыра чуолкай. Оттон сыаналар... 1961 сыллаабы реформа уонна Украина ааспыт сыллаабы опыттара көрдөрүлөр: розничной сыаналар тыһыынча төгүл ачыыахтара суоҕа. 1961 сыллаахха 10 төгүллээх деноми-

нацияҕа сыаналар быһа холуйан 8—9 төгүл намтаабыттара. Барыларыттан колхознай рынок «күннээбит»: бычыккаа баайы күөх уруккутун курдук син бири 10 харчыга турара. Атын аска-үөлгэ рынокка сыаналар оччолорго быһа холуйан ортотунан 5 төгүл намтаабыттара. Онон билгин орто сыаналар эмиз итинник хабааттыахтара.

Бийиги олохпугар ороскуоппут 15—20 % улаатыабы. Билгини харчы купюраларыттан үс нуулу соттоххо сыаналар кээмэйдэрэ 1990 сыллаабыга тэгнэниибэ. Оччолорго орто хамнас 296,9 солк., орто пенсия

113,2 солк. этэ. 1998 сыл сабаланытыгар хамнас 1 мөл. солк. чугасаһыаҕа, ол аата 1 тыһ. солк. тэгнэниибэ. Пенсия — 330 солк. эбэтэр 1990 сыллаабы быһа холуйан үс төгүл элбэх. Оттон сыана? 1 кг. орсунуой киллээ 20 харчылааҕа, оттон билгини быһа холуйан 4 солк. 20 харчыга туруоба (эбэтэр 21 төгүл ырахан). Кырдыгынан эттэххэ, бу сыанаҕа саамай улахан араастаһы. Маҕаһынар-га хортуппуй, моркуоп, творог, куруппалар уонна обуруот астарын сорох көрүңнэрэ, макарон, карамель 1990 сыллаабы быһа холуйан 12 төгүл ырыахтара.

Бынах этэ, буспут халбаһы, кытаанах сыр, маргарин, сибиэһэй хаппыста — 8—9 төгүл. Куурусса этэ, ынах арыыта, саахар, мас арыыта, луук — 6 төгүл. Сымыйт, бурдук курдук кофе 4 төгүл ырыахтара. Испинскэ — икки төгүл. Туус — 15 төгүл.

Билгин импортнай ас-үөл быраабыла курдук, бэйэбит киэниинээбэр 20—30 % ырахан. Кини эргизигэ ылар ирээтэ ортотунан 40—50 %, урут 10—15 % этэ. Ол аата 1990 сыллаабы сыана араастаһыта өссө улаатыаҕа. Уруккутун курдук водка «күннүөбэ», 20-чэ солк. турара, билгини да онук. Дойдубутгар оҥоһуллар сигарета 1990 сыллаабы икки төгүл ырыаҕа. Онон 1998 сыла 1990 сыллаабы 5—6 төгүл дьадайахпыт.

Татьяна КОРОСТИКОВА.
«АиФ» 1997 с. 46 №.

ВРАЧ СУБЭЛИИР

СЭРЭНИГ — ГРИПП!

Быйыл, атын кэм курдук «А» вирусстах грипп турара күттүлөр. Грипп эпидемията бүтүн аан дойдун үрдүнэн түргэнник тарҕанарын биллэр.

ОРВИ ыраахана суох көрүңэ хайдах буоларый? Бастаан малдыбыт оҕо кыраадыһа 38-39 дылы үрдүүр, соробор 38 кыраадыстан тахсыбат. Бастагы күн малдыбыт оҕо мунун уута сүүрэр, сөтөллөр, хараҕа кытарар. Оҕо хаппырыстанар, соробор анаабат буолар, күөмэйэ ылдыр, сыһаах аннынаабы былчархайдара улаатталар. Малдыбыт оҕо этин үрдүк кыраадыһа 1-3 күн түспэт. Сөтөллөрө уонна мунун уута сүүрэр 1-2 нэдиэлэ устата барыан сөл. Оҕо өйүн сүтэрэр, тартарар буоларына төрөппүттэр түргэнник суһал көмөнү ыгырыахтаахтар.

Төрөппүт улахан болдомтотун оҕо хайдах тыһарыгар ууруохтаах. Оҕо күөмэй

кэһиэбэр, түргэн-түргэнник уонна иһирэн тыһар буоллабына, оҕону балыһа усулуобуйатыгар эмтиир наада.

Төрөппүттэр өйдүөх тустаахтар, өскөтүн ОРВИ-га бактериянай инфекция холбостобуна оҕо олох анаабат буолар, ууну испэт, нукуу-утуйа сылдьар, соробор ордук күүрүүлэх буолар. Хойуута убаҕас, иһэ үллэр, никтээбэт буолар. Бу грипп ыары саамай ырахан симптомнара буолар. Онон төрөппүт оҕотун бу маннь курдук киллэрбэт наадаттан маннькаты биһиэхтэххэ: оҕону малдыбыт бастагы күнүттэн детсадка, оскуолаҕа илдьибэт. Дьибэт суһал көмөнү ыгырыахтаах. Суһал көмө справкатынан 5 күнүгэ төрөппүккэ больничнай лиис бэриллэр.

Грипп ыарыыттан хайдах

көмүскэниэххэ сөбүө? Грипптэн сэрэтэр интерферону 2-5 хаапыланы мунуга оҕо сааһыттан көрөн кутулдуохтаах. Арбитал 1 таблеткатын күнүгэ үстэ үс күн бэриллэр. Ремантадин 1 таблеткатын күнүгэ үстэ 5 күн бэриллэр. Грипп эпидемията тарҕанарын иһинэн ахсынны уонна тохсунньу ыйдарга дибазол 0,01-0,02 дозатын (оҕо сааһыттан көрөн) күнүгэ бирдэ 10-14 хонук устата бэриллэхтээх. Бу манньк эмтэр бийиги аптекабытыгар бааллар. Онон төрөппүттэр эрдэттэн манньк эмтэри атылаһан бэлэмниэхтээхтэр уонна оҕо врачын кытта сүбэлэниэхтээхтэр.

Грипп ыары тарҕанан турар кэмигэр оҕо грибинэн сыстан малдыбатын наадагыр элбэх дьон мустан сылдьар миэстэлэригэр сы-

рытыннарымааха. Оҕону ичигэстик тангынармааха. Оскуолаҕа, детсадтарга, дьибэт температурнай режими тутууохха. Дьини салгылатары, дезинфекциялыры умнууохха. Оскуолалары үөрэх таһынаабы куруһуоктар үлэлэри, мероприятиелары тохтотуохха. Оҕо тэткэлэтин уонна олох-дьаһах сулууспатын үлэһиттэрэ маарыллаттан 4 хос тутуллубут мааскалаах сылдьыахтаахтар. Бу биримээбэ элбэх битэмниннээх ас наада: обуруот астары, фрукта, туустаах хаппыста, араас битэмниннээх утахтар, дөлүһөн утаҕа, моонньофон уонна да атын отоннон. Аскорбиновой кислота, лук, чеснок. Бэйини чөбдиридэр көрүңнэри уонна киһи тус бэйэтин гигиенатын тутууохха наада.

Т. ГАБЫШЕВА,
улууспедиатра,
I кат. врач.

ИДЬУО ИЙТИННЭРЭ

Содур быһыы суутунан быһаарыллар

Ахсынны ый бастагы нэдиэлэтигэр улуус үрдүнэн 5 быһылаан бэлиэтэннэ.

Ахсынны 3 күнүгэр Хатырык бөһүөлөгэр чааһынай дьээ умайда. Баһарынай сулууспа үлэһиттэринэн бэрэбинэркэ ытыллар.

Ахсынны 4 күнүгэр I Хомустаахха мал кылаадыһа катын алдытан, 40 кг. эти оордулар. Манна Дьокуускай куорат олохтооҕо Г. бурыйданан тутулуна, холубунай дьыала тэрилиннэ.

Бу күн Нам селотугар гражданка С. биргэ олорооччутун, ДРСУ үлэһитин Ш. быһабынан сүрэххэ аныан өлөрдө. Холубунай дьыала тэриллэн, бурыйда-

нааччы бу содур быһыытын суукка быһаарыа. Эссө бири быһахтангы быһылаана ахсынны 6 күнүгэр Нам селотугар таһаарыллына. Эдэр киһи П. бэйэтин саастылааһын С. быһабынан искэ аста. Милиция үлэһиттэринэн силиэстиһэ ытыллар.

Аны бу күн Арбынга быстах кэмгэ үлэлээбэт И. «Хатын» бааһынай хаһаайстыба үлэһитин Н. саанан дэгинээтэ. Манна эмиз бэрэбинэркэ, силиэстийэ ытыллар.

Нэдиэлэ устата 6 киһи бытархай күлүгээннээһингэ түбэстэ, 13 киһи арыгылаан административнай эппиэти-

нэскэ тардылына.

ГАИ линиятын 1 суол быһылаана бэлиэтэннэ. 54 киһи суол быраабылатын кэһин түбэстилэр, ол иһингэр 4 киһи итирик туруктаах, 6 техника стоякка туруорулуна.

Ааспыт нэдиэлэбэ «Айан» коллективтыттан 3 киһи,

улуустаабы почтовой си-бээстэн 2 киһи массыналардаах ДНД-га таһыста. Сбербанк, улуспо, «Техкоммуэнерго», «Быйан» АО коллективтарыттан ким да тахсыбата, онтон НПУ-тан, киһини тибэх суолга атаарыһанн сибээстээн.

х х х

Сэтинньи 7 күнүгэр бийиги уолбутун Ариан Сивцевы Нам селотугар кырбаан өлөрбүттэрэ. Билгини силиэстийэ бара турар. Өлөрүүгэ бурыйдаһынан 17 саастаах бири уол бурыйданан тутулла сытар. Сураҕа, бэйэтэ биллимит үһү.

Бийиги санаабытыгар, бу өлөрүүгэ хас да киһи кытыгастаах буолуон сөбө чуолкай. Того диэтэххэ, соротох хачаайы уолчаанга кыйтарбат киһи этэ. Онон дьиниэхэ бурыйдаахтар эппиэтинэстэн куотунар баланыннарала үөскээтэ.

Итинэн сибээстэн бийиги сэтинньи 7 күнүгэр Нам селотугар Сельхозтехникаттан Сельхозхимияда диэри сиргэ 19 чаастан киһэ туох эмэ мучумаан буола турарын көрбүт массыналаах да, сатыы да дьону манньк телефонун билсэргитигэр көрдөһөбүт: 23-1-52, Аппааны бөһ. Пролетарской уул. 4 №-рэ. Эллэй Никифорович Сивцевка.

равление бары үлэһиттигэр. 2 №-дээх орто оскуола директорулар Москвитин Н. Н., Уваров Николай Николаевичтаахха, Андрей Романович, Платон Михайлович Поповтарга, Чабыл Чиряевка истин махталбытын тиэр-дэбит.

Убайбытыгар, аҕабытыгар өрүүтүн көмөлөһө, малдыар кэмигэр көрө-истэ, билсигэ олорут Мария Семеновна Барахановаҕа өссө төгүл махтанабыт.

Бары амаар санаалаах дьоммутугар-сэргэбитигэр кытаанах доруобуйаны, үлэһитигэр ситиһиир, дьоло-сортуну барарабыт. Утүөбүтүн хаһан да умнуохпуг суоҕа.

Балтылара, оҕолоро, күтүөттэрэ, аймахтара.

ИЙИРЭХ ТЫЛЛАР

Улуспо правлениета, профкома, кырдыаҕастары сэбиэтэ улуспо урукку үлэһитин, үлэ, тыыл ветеранын, Аҕа дойдун сэритин кыттыылааһын ЭВЕРСТОВ Иван Петровичы 70 сааһын туолбут үөрүүлэх күнүнэн итти-тик-истигник эбэрдэлиллэр, баҕараллар киниэхэ чэгиэн доруобуйаны, уһун олобу, кини дьээ кэргэттигэр бука барыларыгар дьоло-сортуну!

Күндү эдьийбитин МАТВЕЕВА Матрена Николаевна Нам селотун бочототтоох гражданинын ата ин-риллибитинэн ис сүрэхпиттэн үөрэн иттистик-истигник эбэрдэлиибит. Киниэхэ доруобуйаны, өссө да үгүс дьор-түгүнэри, куруутун үөрэ-көтө сылдыарыгар уонна уһун үйэни баҕарабыт.

Намтан Матвеевтар, Куряковтар, Кировтар, Оминнар, Аппааниттан Григорьевтар.

Күндү ийэбитин ДЬЯКОНОВА Евдокия Назаровнаы 60 сааһын туолбут үөрүүлэх күнүнэн ис сүрэхпиттэн иттистик-истигник эбэрдэлиибит. Үгүө майгыһынан, сы-ралаах үлэһинэн, сайаҕас санааһынан, ылыннарылаах тылгыһын сүбэлээн-амалаан барыбыт туһугар мэлдьи кыһалла сылдыаргар барҕа махталбытын тиэр-дэбит. Чэ-гизн-чөбдик доруобуйаны, сир үрдүгэр баар бары үчүгэйи, кэрэни, байлыгыт өлгөм олобу баҕарабыт!

Эбэрдэни кытта: Намтан уолун, кийитин, сиэниг, Дьокуускайтан кыргыттарын, күтүөтүн, сиэнириг.

Бдь. ахсынны 13-14 күннэригэр нуучча дуобатыгар М. К. Аммосов төрөөбүтэ 100 сылыгар аналаах юби-лейнай классификационнай турнир сарсыарда 10 чаастан дуобат дьиигигэр буолар. Баҕалаахтар бары кэлэргити-гэр ыгырабыт.

Ыччат улуустаабы отдела. Дуобат улуустаабы федерацията.

Норуот айымньытын уонна сыннаалаһын киһиэ ахсынны 12 к. 17 ч.

«СЭГЭР»

билсиги кулууба

олохторун аргыһын көрөс илик 30-тан үөһэ саастаахтары сыннаалаһын кийигигэр ыгырар.

ПРОГРАММАҔА:

эдэр саас үнүкүүлэрэ, маассабай оонньуулар, оһуохай, спринт-конкурстар, буфет.

Кэлин, сылдьын, дьолгутун булун!

Намское улуспо открываэт в Универмаге в бывшем отделе «Галантерея» места для продажи частным, коммерческим структурам. Плата за одно место 45000 рб. согласно распоряжения правления УПО от 22/XI—96 г. Льготы по оплате не предоставляются. На счет мест в Универмаге обращаться к Охлопковой Е. Г. (заведующей отделом «Одежда» и «Галантерея»).

В связи с изменением спроса населения магазины и коптильный цех Намского улуса принимают:

заклучочная цена продажная цена

Мясо скотское высшей кат.	20000	25000
Мясо свиное	23000	26000
Мясо жеребятина	18000	20000
Ягода брусника	7000	9000

Оплата за сданное мясо производится 100% наличными. При поступлении денег в кассу УПО по установленной очереди. Распоряжения правления улуспо от 18, 22 октября 1997 г. считать аннулированными.

Частно практикующий врач Дьяконова Надежда Иннокентьевна принимает на индивидуальное лечение. С 9.00.—16.00. без перерыва на обед, по адресу: ул. Ленина 21, кв. 9. Запись: по тел. раб. 21-7-14, домашний 22-3-51. Лицензия А 848484.

Продается а/м ВАЗ-2105 в аварийном состоянии, проведена тех. осмотр за 5 млн. рб., а также частный дом в участке Лесопункта за 25 млн. рб.

Обращаться по адресу: с. Намцы, ул. Ленская, 57 в любое время.

Тохсунньу 7 күнүгэр Намга Илья Винокуров уулус-сатыгар турдахына Гоголев Сергей Никитич аатыгар бэрэбиллибит водителеский дастабырынанна, «Москвич» В 48-69 ЯК госнүөмэрдээх массына телхаспона уонна дэ-бийринэс сүтүлэр. Ким булбут манньк аадырыска: Ха-маҕатта, Новая уул., тел. 26-3-62 манньаҕа биллэрэрги-тигэр көрдөһөбүн.

Хаһыат аныгыскы нүөмэрэ ахсынны 16 күнүгэр тах-сар.

Күндү дьүөгөбөр Уш-ницкая Февронья Дмит-риевнаҕа таптыр убайа, оҕолоругар, аймахтары-гар педагогический үлэ ветерана, РЖ Союһун чилиэнэ
УШНИЦКАЯ
Рум Дмитриевич
эмискэ ылдыан өлбүтү-гэр дириг кутурбаммы-тын биллэрэбит.
Намтан Алексеевтар
дьээ кэргэттэрэ.

Бииргэ үөрэммит та-баарыспыт, доборбут
ВАСИЛЬЕВ
Алеша
соһумардык өлбүтүгэр тө-рөппүттэригэр, аймахтар-ыгар дириг кутурбам-мытын тиэр-дэбит.
Табаарыстарата Рита,
Соня, Валя.

Выражаем глубокое со-болезнование Васильевым
Лидии Агеевне, Спиридо-ну Дмитриевичу, Сергее по поводу внезапной смерти
АЛЕШИ.
Соседи Шарборины,
Седалищевы.

Ветераннар улуустаабы сэбиэттэрэ, Хамаҕатта нэ-һилигин олохтооҕо, тыыл, үлэ ветерана, сэрии ог-дообото
ВАСИЛЬЕВА
Мария Ивановна
83 сааһыгар өлбүтүгэр бокуонун дьээ кэргэттэри-гэр, аймахтарыгар, чугас дьонноругар дириг кутур-банын тиэр-дэр.

Редактор В. Г. КАСЬЯНОВ.

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 21496, иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21640, бухгалтерия — 21141.
«Нам» телерадиостудия — 21632.

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэһитин, дьибит аадырыһын чуолкай ыйыг.
Автор этэрэ мэлдьи хаһыат санаатынын бири буолуохтаах дьен буолбат.

«Энциэли»—Нам улууһун хаһыата; 678040, Саха Республиката, Нам с. Октябрьской уул., 1.
Учредителлер: Нам улууһун дьаһалтата, «Саха-полиграфиздат» национальная компания.
С. Р. бэчээт уонна маассабай информация көгү-лүн көмүскүүр региональной инспекциятын регис-трацияламыт № Я 0095.

Нам улууһун типографията: 678040, Нам с. Ленской уул. 85.
Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэч. лист. Нэдиэлэбэ үстэ тахсар. Индекс 54889. Тиража 1696.
Бэчээттэннэ 10.12.97 с. Сакааһын №-рэ 136